

Biebrzanský národní park

Polsko, severní soused, o němž toho většina Čechů, bohužel, mnoho neví. Přitom je to země s mnoha památkami, hlubokými lesy a bažinami, v nichž žijí živočichové, kteří v českých zemích vyhnuli již před staletími. Podle mě je pro fotografa přírody nejzajímavější severovýchodní část země – vojvodství Mazury – Warmia a Podlasie, oblasti s běloruským a litevským vlivem. Nachází se zde několik národních parků a chráněných krajinných oblastí. Oblast je dodnes útočištěm zubrů, losů, bobrů, vlků, rysů, čápů černých i bílých, orla mořského, tetřeva hlušce, tetřívka, vydry, psíka mývalovitého a mnoha dalších živočišných druhů.

Dnes bych vám chtěl vyprávět o Biebrzanském národním parku. Je to největší bažina v Evropě, která se táhne v délce 100 km podél řeky Biebrzy. Po staletí až do 17. století zde nikdo nežil. Díky tomu je rezervace ptačím rájem, kam jezdí ornitologové z celého světa.

Hnízdí zde mnoho druhů vodního ptactva, čápi bílí i černí, stovky jeřábů, jejichž křik se zejména na jaře nedá přeslechnout. Samozřejmě zde najdete i bobří hrady a při troše štěstí možná zaslechnete i vlčí vytí. V údolí řeky Biebrzy žije několik desítek vlků a několik rysů, dále srnčí a vysoká zvěř, divoká prasata, jezevci, lišky, ondatry, vydry, psíci mývalovití. Největším kopytníkem je zde však los – žije zde asi 700 kusů.

Právě zde v rezervaci Czerwone Bagno přežili 2. světovou válku poslední polští losi a odtud se rozešli – za pomoci reintrodukčního programu – po celém Polsku. Dnes žije na území Polska podle odhadů přírodovědců, správ NP a CHKO i lesníků možná až 8000 losů. V Biebrzanském NP máte šanci potkat losy na jaře a potom v období říje.

Biebrzanský NP vznikl 9. 9. 1993. Je to největší národní park Polska, zaujímá celkem 593 km² v Podlaském vojvodství. Sídlo správy parku se nachází v Osowci, obec Goniadz – zajímavá je určitě zdejší přírodovědná expozice, která je věnována fauně biebrzanského údolí. Je zde i prodejna map, suvenýrů atd., rovněž kontakty na místní průvodce a ubytovací zařízení.

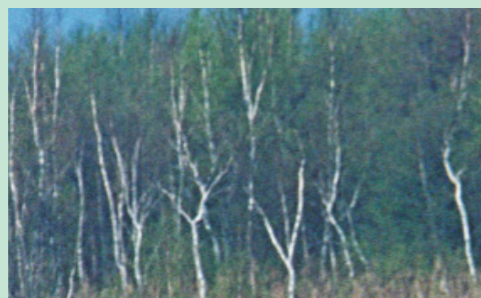
Už mezi oběma světovými válkami byla oblast částečně chráněna: rezervace Czerwone Bagno

(39 km²) a Grzedy. V roce 1989 vznikla CHKO Biebrza a o čtyři roky později Biebrzanský NP, který byl v roce 1995 zanesen do seznamu mokřin chráněných Ramsarskou úmluvou. Je rovněž veden jako Světová biosférická rezervace (UNESCO).

Nadmořská výška údolí činí pouhých 112 m n. m. Údolí řeky Biebrzy vzniklo v dobách ledových a je vyplněno několikametrovou vrstvou rašeliny. Dělí se na tři části: severní, střední a jižní. Řeka Biebrza (150 km jejího toku se nachází na území parku) se vlévá do řeky Narew.

Klima je drsnější – oblast Biebrzy je jednou z nejchladnějších částí Polska – sníh zde zpravidla leží 80 – 110 dní, vegetační období nepřekračuje 190 dní. Léto je krátké a teplé, zima mrazivá a dlouhá, největší množství srážek připadá na červenec a srpen.

Flóra – většinu porostů tvoří vrby a břízy, často i zakrslé, dále olše bahenní a na bývalých dunách rostou borovice. Na rašelinistích najdeme samozřejmě flóru především severskou.

Bažiny skrývají mnohá tajemství

Los evropský je králem biebrzanských bažin, žije jich tu kolem 700 kusů

Blatouchy pokrývají na jaře většinu biebrzanských mokřin

Biebrzanský NP jsem navštívil několikrát v letech 2004 – 2010 s českými i polskými fotografy. Poprvé mě tam zlákal rodák z Augustowského pralesa Adam Krzykwa, bylo to na přelomu dubna a května 2004. Ačkoliv ve Varšavě bylo už jaro, zde se teprve nesměle hlásilo. Bydleli jsme ve stanu na tábořišti u hájenky Grzedy (rezervace Czerwone Bagno). Bohužel jsme nepočítali s chladnými nocemi (přes den +15 °C, ale v noci teplota klesala až k nule). Seděli jsme tedy dlouho u táboráku, zahřívali se madeirou a naslouchali jeřábímu troubení a vlčímu vytí. Adam mě seznámil i s „králem Biebrzy“ – moderním poustevníkem Krzysztofem Kawenczynskim. Je to bývalý antikvář z Varšavy, který zde žije s několika psy, kočkami a polskými koníky už 20 let. Je jediným stálým obyvatelům osady Budy. Provází a ubytovává turisty, organizuje i výlety kajakem po řece Biebrze.

Později jsem se sem vypravil několikrát se členy našeho Klubu fotografů přírody při ČMMJ. Nejlepším obdobím pro návštěvu Biebrzanského NP je samozřejmě jaro – přelom dubna a května, kdy bývá většinou i stálé počasí, tažní ptáci jsou už zde, kvetou blatouchy, na kterých si pochutnávají

losi, komáři ještě nejsou a vegetace není hustá, takže se dá v porostu dobře fotografovat.

Vyplatí se najmout si nějakého fundovaného místního průvodce – šetří to čas i peníze, poněvadž místní lidé vědí nejlépe, kde se který pták či zvíře nejčastěji vyskytuje. Dobrou pomocnicí nám byla majitelka CK Eco Travel K. Ramotowska, jejíž rady byly velmi užitečné.

Fotografovali jsme losy, jespáky bojovné, čápy, labutě, krajinu. Viděli jsme několikrát i jeřáby, jednou i dost zblízka, ale vyfotit se nám je nepodařilo – jsou velmi plaší a nedůvěřiví! Někteří z nás si dopřáli už tradičně i nedobrovolnou bahenní koupel, naštěstí to dopadlo dobře, bez následků pro zdraví i fotografickou techniku.

Polsko je vůbec zajímavá země – zachovaná příroda, ochotní lidé, ceny vesměs nižší než v ČR (ubytování, jídlo, pohonné hmoty). I stav polských silnic (s výjimkou těch vedlejších) se zlepšuje. I když sem jezdí dost fotografů, přírodovědců i obyčejných turistů, zatím zde není přelidněno. Takže, vřele doporučuji!

Text a snímky Jan KUSOLITS, člen KFP

